

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Judecător: I.Chirtoaca

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău

Judecători: N.Budăi, I.Muruianu, V.Efros

DECIZIE

6 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Best Engineering” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Best Engineering” cu privire la rezoluțiunea actelor juridice și declararea nulă a facturii fiscale și actelor de îndeplinire a lucrărilor,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, prin care s-a restituit cererea de apel înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con”

c o n s t a t ă :

La 28 aprilie 2016 SRL „Best Engineering” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Eligibil - Con” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că între SRL „Best Engineering” în calitate de antreprenor, și SRL „ELIGIBIL-CON”, în calitate de beneficiar, au fost încheiate următoarele contracte de antrepriză, și anume: nr. 12 din 15 octombrie

2014, nr.8 din 1 mai 2014, nr. 10/6 din 3 iunie 2014, nr. 9 din 10 octombrie 2014, nr.18 din 14 octombrie 2014, nr. 14 din 5 septembrie 2014.

A precizat că potrivit condițiilor contractuale (p.p. 1. și 1.2.) SRL „Best Engineering” s-a obligat să efectueze pentru pârât lucrări de electro-montare, de construcție a stației de protecție catodică și de proiectare, iar pârâtul la rândul său, s-a obligat să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Entitatea juridică a susținut și-a îndeplinit cu bună-credință și în volum deplin obligațiile sale contractuale, fapt confirmat prin factura fiscală seria FA nr. 3244660 din 31 decembrie 2014 și procesul-verbal de recepție a lucrărilor efectuate; factura fiscală seria FA nr.3705536 din 1 iulie 2015 și procesul-verbal de recepție a lucrărilor efectuate; factura fiscală seria FA nr. 3244659 din 31 decembrie 2014 și procesul-verbal de recepție a lucrărilor efectuate; actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 decembrie 2015.

A menționat reclamanta că potrivit actelor enunțate a efectuat iar pârâtul a recepționat lucrările în sumă totală de 216 567,18 lei, iar SRL „Eligibil – Con” contrar angajamentelor contractuale asumate, precum și în pofida termenelor de plată convenite, a achitat lucrările primite doar parțial, în sumă de 76 567,18 lei, astfel că la data depunerii acțiunii datoria constituie 140 000 lei.

Așadar, faptul existenței și mărimii datoriei SRL „Eligibil – Con” față de SRL „Best Engineering” în mărime de 140 000 lei se confirmă suplimentar prin actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 decembrie 2015 semnat de către ambele părți.

Societatea a indicat că conform pct. 3.3. al contractului nr. 14 din 5 septembrie 2014 termenul de achitare a fost stabilit în avans, adică înainte de începerea lucrărilor. Lucrările în sumă de 22 097,18 lei conform contractului menționat au fost recepționate de pârât la 1 iulie 2015, astfel, achitarea în avans a lucrărilor urma să fie efectuată, cel puțin, până la 1 iulie 2015, data recepționării lucrărilor.

Suplimentar reclamantul a relatat că conform contractelor nr. 12 din 15 octombrie 2014, nr. 8 din 1 mai 2014, nr. 10/6 din 3 iunie 2014, nr. 9 din 10 octombrie 2014 și nr. 18 din 14 octombrie 2014 a fost stabilit că achitățile se efectuează în următoarea ordine, și anume: 50% din prețul contractului în avans (p. 3.1.), iar suma restantă în termenii stabiliți în contract (pct. 5.2.1.), celelalte puncte ale contractelor nu prevăd termeni exacti de achitare a celor prestate.

SRL „Best Engineering” a evidențiat că lucrările au fost recepționate de către pârât la 31 decembrie 2015 în sumă de 194 470 lei și respectiv la 1 iulie 2015 în sumă de 22 097,18 lei, astfel, folosindu-se de dreptul său prevăzut de art. 575 Cod civil, prin reclamația din 19 februarie 2016 a solicitat achitarea lucrărilor recepționate, fixând un termen de 7 zile din momentul recepționării reclamației, care a fost primită de către pârât la 24 februarie 2016, astfel, pârâtul urma să plătească retribuiția convenită până la 2 martie 2016, însă reclamația a fost lăsată fără răspuns.

A mai relatat că, în urma pretențiilor înaintate către pârât și negocierilor purtate între părți, la 31 decembrie 2015 părțile au semnat actul de verificare a

decontărilor reciproce din 31 decembrie 2015, iar conform actului s-a constatat că SRL „Eligibil – Con” are o datorie față de reclamant în mărime de 140 000 lei.

Astfel încât, la 19 februarie 2016 SRL „Best Engineering” prin reprezentantul său a expediat în adresa pârâtului o reclamație, prin care a dat pârâtului un termen de 7 zile pentru achitarea datoriei, însă pârâtul nu s-a conformat obligațiilor asumate, reclamația a rămas fără răspuns.

Reclamanta mai remarcă că, conform contractului nr. 14 din 5 septembrie 2014 pârâtul a întârziat la îndeplinirea obligațiilor sale pecuniare pentru perioada de 289 de zile, 2 iulie 2015 -25 aprilie 2016, iar conform contractelor nr.12 din 15 octombrie 2014, nr. 8 din 1 mai 2014, nr. 10/6 din 3 iunie 2014, nr. 9 din 10 octombrie 2014, nr. 18 din 14 octombrie 2014 pârâtul a întârziat la îndeplinirea obligațiilor sale pecuniare pentru perioada de 468 de zile, începând cu 1 ianuarie 2015-25 aprilie 2016, astfel, suma dobânzii de întârziere conform calcului anexat la acțiune și conform legislației în vigoare constituie suma de 36 544,96 lei.

SRL „Best Engineering” solicită încasarea de la SRL „Eligibil-Con” a datoriei în sumă de 140 000; a prejudiciului cu titlu de dobândă de întârziere în sumă de 36 544,96 lei; compensarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, la 1 decembrie 2010 SRL „Eligibil-Con” a înaintat cererea reconvențională împotriva SRL „Best Engineering” cu privire la rezoluțiunea actelor juridice și declararea nulă a facturilor fiscale și actelor de îndeplinire a lucrărilor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în perioada anilor a colaborat cu SRL „Best Engineering” în vederea efectuării lucrărilor de electricitate și pe parcursul colaborării între societăți, SRL „Best Engineering” de obicei își exercita corect și în termen obligațiunile conform contractelor.

La 1 mai 2014 a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor nr. 8 prin care SRL „Best Engineering” s-a obligat să execute lucrări de construcție a stației catodice din XXXX, XXXX. Suma contractului constituind 80 830 lei, iar în acest sens a fost întocmit și un deviz local de cheltuieli.

Societatea a notat că la 14 octombrie 2014 a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor nr. 18, prin care SRL „Best Engineering” s-a obligat să execute lucrări de construcție a rețelelor electrice cu capacitatea de 10 kw, fiind întocmit un deviz de lucru care a fost confirmată de ambele părți, valoarea contractului fiind de 33 064 lei, iar la 31 decembrie 2014 directorul SRL „Best Engineering”, Cimpoiaș Alexandru s-a adresat administratorului SRL „Eligibil-Con”, Condratiuc Nicolae, cu solicitarea de a semna actele de îndeplinire a lucrărilor pe obiectele sus menționate și factura fiscală ce confirmă îndeplinirea lucrărilor, aceasta deoarece dânsul pleacă peste hotarele Republicii Moldova și nu va reveni în țară, iar lucrările vor fi îndeplinite de colaboratorii SRL „Best Engineering”.

SRL „Eligibil-Con” a precizat că fiind încrezut de faptul că lucrările vor fi efectuate, administratorul SRL „Eligibil-Con”, Condratiuc Nicolae a semnat actele îndeplinire a lucrărilor și facturile fiscale și o parte din lucrări, ulterior au fost

executate, anume în baza contractelor nr. 14 din 5 octombrie 2014, nr.9 din 10 octombrie 2014, nr. 10/6 din 03 iunie 2014 și nr.12 din 15 octombrie 2014.

Astfel, aceste lucrări au fost achitate integral, iar restanțe nu au fost înregistrate.

Reclamanta remarcă faptul că, actele de îndeplinire a lucrărilor și facturile fiscale pentru executarea contractelor menționate supra au fost semnate de asemenea la 31 decembrie 2014, însă până în prezent lucrările asumate în baza contractelor nr. 18 din 14 octombrie 2014 și nr. 8 din 1 mai 2014 nu au fost executate de SRL „Best Engineering”, motiv din care nu au fost efectuate și achitățile.

Mai mult, la 1 iunie 2016 SRL „Eligibil-Con” văzând că obiectul rețele de canalizare a comunei Bubuieci mun. Chișinău, nu poate fi dat în exploatare din lipsa rețelelor electrice cu capacitatea de 10 kw, a contractat SRL „Elsat” cu sediul str. XXXX, XXXX pentru a efectua construcția rețelelor electrice cu capacitatea de 10 kw, pentru alimentarea cu curent electric a stației de canalizare a com. Bubuieci, ulterior la 6 iulie 2016 au fost date în exploatare rețelele electrice cu capacitatea de 10 kw, de SRL „Elsat”, electric autorizat Tarasov Nicolai, fapt confirmat de către ÎCS „Gas Natural Fenosa”.

A menționat că, construcția stației catodice din XXXX, XXXX nu a fost efectuată până în prezent, fapt confirmat de către SRL „Chișinău Gaz” prin răspunsul nr. 2129 din 18 august 2016.

SRL „Eligibil-Con” solicită, rezoluțiunea contractelor nr. 8 din 1 mai 2014 și nr. 18 din 14 octombrie 2014 încheiate între SRL „Eligibil-Con” și SRL „Best Engineering”, declararea nulității facturii fiscale seria FA nr.3244659 din 31 decembrie 2014 și declararea nulității actelor de îndeplinire a lucrărilor din 31 decembrie 2014, pe ambele contracte.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2017, a fost admisă parțial acțiunea depusă de SRL „Best Engineering”. S-a încasat de la SRL „Eligibil-Con” în beneficiul SRL „Best Engineering” suma de 113 894 lei cu titlu de datorie, 36 544 lei cu titlu de dobânzi de întârziere, 5 296 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile au fost respinse. Cererea reconvențională depusă de SRL „Eligibil - Con” împotriva SRL „Best Engineering” cu privire la rezoluțiunea actelor juridice și declararea nulă a facturii fiscale și actelor de îndeplinire a lucrărilor, a fost respinsă.

La 27 septembrie 2017 SRL „Eligibil-Con” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2017, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale și respingere a acțiunii inițiale. (f.d. 193-195)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Eligibil-Con”, comunicându-i apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul declarat și dovada de plată a taxei de stat în

mărime de 3 384,85 lei, stabilind un termen până la 28 martie 2018 inclusiv, să lichideze neajunsurile, menționate. Totodată, i-a fost explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. A fost explicat părților că chestiunea privind primirea s-au restituirea cererii de apel v-a fi soluționată în ședința de judecată la 29 martie 2018, ora 12:00. (f.d. 204-205)

Prin încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Eligibil-Con”, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

La 12 aprilie 2018 SRL „Eligibil-Con” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că într-adevăr prin încheierea din 13 februarie 2018 a fost stabilit un termen de până la 28 martie 2018 pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, însă la 26 martie 2018 avocatul Tocan Rodion s-a deplasat din motive personale ce nu depind de voința sa, în afara mun. Chișinău și nu s-a încadrat în termenul stabilit de instanță.

Astfel, la 29 martie 2018 s-a prezentat în ședința de judecată cu cerere privind prelungirea termenului de procedură, de prezentare a apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat. Totodată a fost prezentată dovada imposibilității prezentării în termen a apelului motivat și a taxei de stat.

În aceste condiții a evidențiat că instanța de apel urma să se expună în privința solicitării de prelungire a termenului de procedură.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 29 martie 2018 la 12 aprilie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei la instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum se constată la caz, la 27 septembrie 2017 SRL „Eligibil-Con” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 25 septembrie 2017. (f.d. 193-195)

Prin încheierea din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SRL „Eligibil-Con”, comunicându-i-se apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul declarat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 3 384,85 lei, stabilindu-i-se un termen până la 28 martie 2018 inclusiv, să lichideze neajunsurile, menționate. Totodată, explicându-i apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. A fost explicat părților că chestiunea privind primirea s-au restituirea cererii de apel v-a fi soluționată în ședința de judecată la 29 martie 2018, ora 12:00. (f.d. 204-205)

Astfel s-a stabilit că la 28 februarie 2018 SRL „Eligibil-Con” a primit încheierea din 13 februarie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d. 207)

Este cert și faptul că prin cererea din 29 martie 2018 și potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată din aceeași dată, se denotă că SRL „Eligibil-Con” a solicitat prelungirea termenului de depunere a cererii de apel până la 29 martie 2018 și a depus cererea de apel motivată, cu anexarea dovezii de plată a taxei de stat datată cu 29 martie 2018 în mărime de 3 384,85 lei.(f.d. 211, 213-215)

Însă, prin încheierea din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Eligibil-Con”, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Astfel, conținutul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Cu toate acestea, instanța de apel nu a soluționat cererea înaintată de SRL „Eligibil-Con”, privind prelungirea termenului de procedură în temeiul art. 115 CPC, dar făcând referire la prevederile art. 10 și 369 alin. (1) lit. a) CPC, restituind cererea de apel, pe motiv că entitatea juridică nu a lichidat neajunsurile în termenul stabilit prin încheierea din 13 februarie 2018, și anume prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat până la 28 martie 2018, inclusiv.

Concomitent, instanța de apel a menționat că termenul acordat de instanță prin încheierea din 13 februarie 2018 de a nu da curs cererii de apel, în interiorul căruia apelantul urma să înlăture neajunsurile constatate, poate fi considerat drept unul rezonabil. Or, în sarcina părții a fost stabilită o obligație, neexecutarea căreia atrage aplicarea sancțiunii procedurale cu restituirea cererii de apel.

În această ordine de idei, se constată că prin adoptarea încheierii din 29 martie 2018, fără a examina și fără a se expune asupra cererii SRL „Eligibil-Con” cu privire la prelungirea termenului de procedură, până la 29 martie 2018, prin prisma art. 115 CPC, instanța de apel a admis încălcarea atât a normelor de drept

procedural, cât și a drepturilor participantului în proces reglementate de această normă, fapt ce impune casarea încheierii.

La caz, prezintă relevanță dispoziția art. 115 CPC, care reglementează prelungirea termenului de procedură, și anume, că la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În așa mod, instanța de apel, întru respectarea procedurii examinării chestiunii privind primirea cererii de apel sau restituirii acesteia și a dreptului subiecților la un proces echitabil, urma prin prisma art. 115 CPC să se expună asupra cererii de prelungire a termenului de procedură, aspect care însă a fost ignorat de instanța de apel. Cu toate că, în situația descrisă, instanța de apel urma să aprecieze importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

La rejudecare, instanța de apel urmează să stabilească, pe bază de dovezi certe, dacă SRL „Eligibil-Con” întrunește sau nu condițiile prevăzute la art. 115 CPC și în dependență de circumstanțele stabilite să se expună printr-o încheiere motivată asupra cererii ultimei cu privire la prelungirea termenului de procedură, până la 29 martie 2018.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Or, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și efectivă, iar nu iluzorie și teoretică, avându-se în vedere locul eminent pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică (hot. Maria Atanasiu și alții vs România din 12 octombrie 2010).

Astfel, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii din 29 martie 2018, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Eligibil-Con”, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău

din 29 martie 2018 și a restitui cauza la rejudecare în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Best Engineering” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Best Engineering” cu privire la rezoluțiunea actelor juridice și declararea nulă a facturii fiscale și actelor de îndeplinire a lucrărilor, prin care a fost restituită cererea de apel înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Eligibil - Con”, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la faza de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva